Effektrapport 2021

Kompis Sverige

OM KOMPIS SVERIGE

Kompis Sverige är en ideell organisation som skapar möten mellan nya och etablerade svenskar. Kompis Sveriges vision är ett samhälle där alla deltar på lika villkor och känner tillit till varandra. Organisationen grundades 2013 i Stockholm.

Arbetet bedrivs genom två huvudsakliga verksamhetsområden: Kompisprogrammet och sociala aktiviteter inklusive digitala språkcaféer. Utgångspunkten för all verksamhet är synen på social integration som en ömsesidig process som där alla är delaktiga och möts som jämlikar. Kompis Sverige är en nationell organisation och under 2021 har verksamheten nått deltagare i 246 olika kommuner över hela Sverige.

Vårt arbetssätt bygger på samverkan mellan civilsamhället, offentlig sektor och näringslivet.

Kompis Sverige grundades 2013 av kompisarna Pegah Afsharian och Natassia Fry. Idag är Kompis Sverige en ledande nationell organisation inom social integration som aktiverar flera tusen personer varje år.

OM RAPPORTEN

Huvuddelen av denna rapport baseras på Kompisprogrammet och resultaten från detta. Sedan starten 2013 har Kompisprogrammet varit kärnan av verksamheten och det är även det område där Kompis Sveriges resultatmätning är mest utvecklad samt det område där vi kan följa deltagarna på individnivå över en längre tid. Under de senaste två åren är det även den verksamhetsdel som kunnat genomföras i full omfattning trots coronapandemin.

De kvantitativa resultaten omfattar hela år 2021. Resultaten från utvärderingar baseras på de utvärderingar som skickats ut till deltagare i Kompisprogrammet under 2021. Utvärderingarna skickas ut sex månader efter matchningen har gjorts. Det innebär att det i underlaget finns personer som matchats under senare delen av 2020 samt under första halvåret 2021.

Innehållsförteckning

Kompisprogrammet 2021 i siffror 4
Samhällsutmaningen 5
Vår lösning - Kompisprogrammet 6
Förändringsteori 7
Hur mäter vi effekten? 10
Utfall 11
Resurser 15
Lärdomar och vägen framåt 16
Tack 17

Kompisprogrammet 2021 i siffror

2984
matchade kompisar

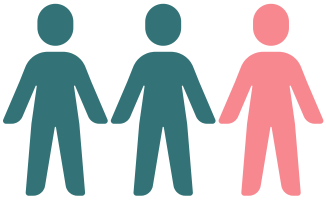

2 av 3
håller kontakten i minst sex månader

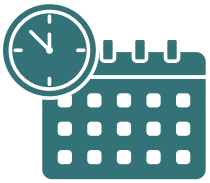

av dessa har
32%
haft kontakt en gång i veckan eller oftare

De matchade har ursprung i
112
olika länder

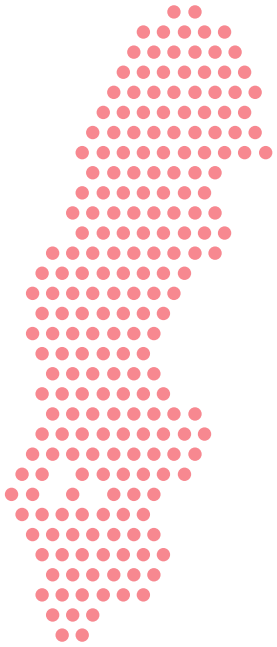

Matchade kompispar i
194
kommuner från Kiruna till Trelleborg

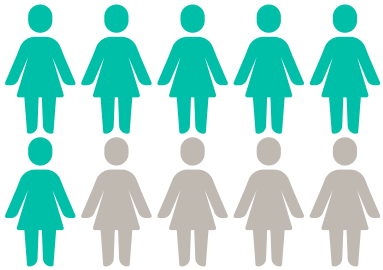

6 av 10
etablerade svenskar har aldrig tidigare engagerat sig i integrationsfrämjande verksamhet

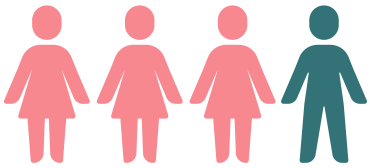

75%
av de matchade är kvinnor

Samhällsutmaningen

Sverige är ett land som präglas av stor mångfald. Var femte svensk är född i ett annat land och de senaste fem åren har 600 000 människor beviljats uppehållstillstånd i Sverige (Migrationsverket). De som kommit hit gör det av olika anledningar. En del flyr från krig och svält, en del flyttar hit för arbete eller studier, en del kommer för kärlekens skull. Oavsett orsak kommer de till ett land som till stora delar är okänt för dem och där de känner få eller inga människor sedan tidigare.

Skillnaderna i levnadsvillkor och deltagande i samhällslivet skiljer sig markant mellan personer som är födda i Sverige och personer som invandrat. Sämre skolresultat, lägre deltagande i allmänna val, lägre representation i beslutande organ, högre arbetslöshet, lägre grad av självförsörjning, sämre hälsa och lägre medellivslängd. Genom alla delar i livet har utrikes födda som grupp en livssituation som är sämre än för personer födda i Sverige.

Denna segregation skapar ett ojämlikt samhälle där livschanserna påverkas av var man föds och växer upp. Förutom de konsekvenser för individen som nämns ovan kan det även bidra till sociala spänningar. När människor med olika bakgrund inte möts och lär känna varandra riskerar förståelsen att minska, fördomarna att öka och den tillit som till stora delar ligger till grund för det svenska samhällsbygget eroderas.

För den som är ny i Sverige är språk och socialt nätverk nycklar till att ta sig in i samhället, inte minst eftersom de båda är viktiga för möjligheterna att få ett jobb. Men även för den som har en anställning och som kan anses vara ekonomiskt integrerad finns ofta en känsla av utanförskap.

Oavsett om vi pratar med elever på SFI (svenska för invandrare) eller personer som flyttat hit med en färdig anställning som väntar, så är bilden densamma. De har få eller inga svenska vänner att prata med, de saknar socialt nätverk och det lilla nätverk de har består nästan uteslutande av landsmän från det gamla hemlandet eller andra nya svenskar. Många uppger att just avsaknaden av personer att prata svenska med påverkar språkinlärning och känslan av tillhörighet negativt.

”När jag träffade min kompis via Kompis Sverige hade jag redan bott 3 år i Sverige. Och det var min första svenska kompis!”
Kvinna, 22 år

”Detta är det 5:e landet jag bor i och upplever det svåraste landet att lära känna folk i. Kompis Sverige är en jättebra lösning!”
Man, 36 år

Vår lösning - Kompisprogrammet

Grunden för Kompis Sveriges verksamhet är synen på integration som en ömsesidig process där nya och etablerade möts på lika villkor. Kompisprogrammet är Kompis Sveriges utvecklade metod för att skapa social integration.

Deltagarna matchas i kompispar som sedan följs upp under sex månader. Matchningen baseras på faktorer som kön, ålder, bostadsort, intressen, utbildnings- och yrkesbakgrund. De interna processerna präglas av en hög grad av digitalisering och automatisering för att lägga resurserna där de gör störst nytta. Från att historiskt ha lagt merparten av resurserna på arbetet innan matchning lägger vi idag merparten på uppföljningen, inte minst under de första veckorna. Vi har därmed kunnat mångdubbla vår kapacitet med samma resursanvändning och med bibehållen kvalitet. Figuren nedan visar processen från anmälan till resultatmätning.

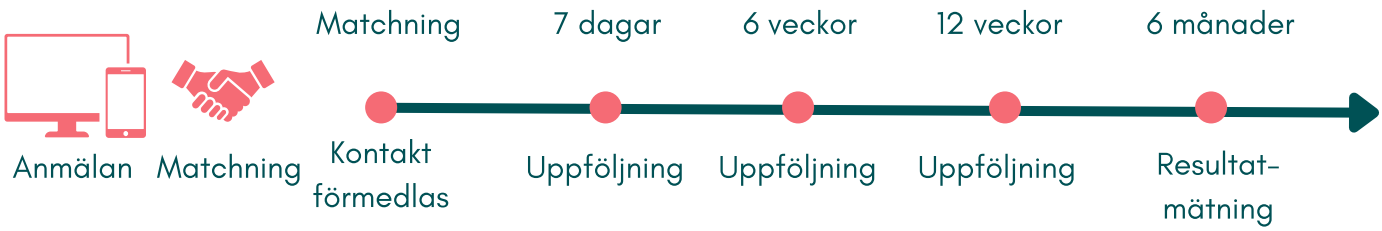

När två deltagare matchats i ett kompispar får de ett mail med information om kompisen och en uppmaning att ta kontakt för att bestämma en första träff. Den kan vara digital eller fysisk beroende på vad kompisparet själva föredrar. Att hålla en flexibilitet i mötesformen har varit en nyckel under coronapandemin för att kunna fortsätta skapa nya möten och för att tidigare matchningar ska kunna upprätthållas och ha fortsatt kontakt.

Efter en vecka stämmer vi av att deltagarna fått kontakt med varandra och hjälper dem annars att få kontakt. Efter sex veckor får deltagarna en fråga om hur det går. Om någon av deltagarna svarar att det går "Mindre bra" så tar vi alltid kontakt för att se om vi kan göra något för att stötta dem eller för att erbjuda dem en ommatchning där de helt enkelt matchas med en annan kompis istället.

Deltagarnas utveckling under Kompisprogrammet följs upp mot Kompis Sveriges fyra kvalitativa mål; språk, nätverk, delaktighet och tillit. Resultatmätningen skickas ut till deltagarna per SMS sex månader efter att de matchats och innehåller frågor om hur kontakten sett ut och i vilken utsträckning deltagarna har utvecklats mot de kvalitativa målen. Kompis Sveriges resultatmätning har utvecklats med stöd av den ideella organisationen Inkludera som stödjer sociala innovationer på resan mot att bli nationella lösningar. Mer om detta hittar du under avsnittet "Hur mäter vi effekten?"

Förändringsteori

Sociala kontakter behövs för att nya svenskar ska kunna etablera sig i samhället och för att stärka tilliten mellan människor.

Kompis Sverige utgår från synen på integration som en ömsesidig process som förutsätter ett aktivt deltagande av såväl nya som etablerade i Sverige. I den processen sker en utveckling hos båda parterna.

Det råder ingen tvekan om att den som är ny i ett land som individ har en längre resa att göra när det gäller att lära sig språk, i att förstå kulturen och hur samhället fungerar. Allt sådant som de som är födda i landet tar för givet. Det innebär också att utvecklingen för nya svenskar som deltar i Kompisprogrammet kan förväntas vara större på individnivå. Men för att en sådan förändring ska kunna ske krävs också ett omgivande samhälle som ger förutsättningar för den utvecklingen på bästa sätt och även i vissa fall förmår att anpassa sig till en förändrad demografi. För att detta ska vara möjligt krävs att båda parter är öppna och att mötet sker på jämlika villkor. Insatser som ensidigt fokuserar på nya svenskar kan ge positiva effekter för enskilda individer på kort sikt. På längre sikt kan de dock i vissa fall bidra till ökad segregation och ökad ojämlikhet genom att cementera en grupps position som mottagare av insatser snarare än delaktiga i en gemensam process.

I detta avsnitt utvecklar vi på vilket sätt sociala kontakter bidrar till ett mer jämlikt samhälle där människor känner tillit till varandra. Vi gör det med utgångspunkt i Kompis Sveriges fyra kvalitativa mål för deltagarnas utveckling på såväl kort som lång sikt.

Mål	Problembeskrivning	Indikatorer	
		Nya	Etablerade
SPRÅK	Personer som är nya i Sverige saknar ofta personer att prata svenska med i sin vardag. Det gör att språkutvecklingen tar längre tid och att man inte utvecklar en vana och självförtroende att använda språket. Språket är en nyckel för att kunna delta i samhällslivet och en viktig faktor till att etablera sig.	• Personen har ingen att prata svenska med • Personen pratar sällan svenska i vardagen • Personen är inte bekväm att prata svenska och blir därför tyst/passiv	EJ AKTUELLT

Kompisprogrammets bidrag	Förändring/effekt	
	Kort sikt (6-12 månader)	Lång sikt (>3 år)
Genom deltagande i Kompisprogrammet får nyanlända möjlighet till informell och funktionell språkträning genom kontakt och dialog med personer som behärskar svenska språket.	**Nya:** • Personen har någon att prata svenska med regelbundet • Personen pratar ofta svenska i vardagen • Personen kan uttrycka sig väl på svenska och känner sig inte begränsad av språket	**Nya:** • Förbättrade chanser till arbete och vidare studier • Ökat deltagande i samhällslivet • Ökade möjligheter till självständiga livsval

Mål	Problembeskrivning	Indikatorer	
		Nya	Etablerade
NÄTVERK	Som en följd av den ökade segregationen i samhället, möts människor med olika bakgrund i låg utsträckning i vardagen. Det ger upphov till grupperingar som är negativa för alla i samhället, men i synnerhet riskerar det att drabba de personer vars nätverk till större del består av personer som inte är etablerade i samhället.	• Har inte en kompis som är etablerad svensk • Har få eller inga etablerade svenskar i sitt sociala kontaktnät	• Har inte en kompis som kommit som ny till Sverige • Har få eller inga nya svenskar i sitt sociala kontaktnät

Kompisprogrammets bidrag	Förändring/effekt	
	Kort sikt (6-12 månader)	Lång sikt (>3 år)
NÄTVERK Genom kontakt med personer som inte annars ingår i ens vanliga nätverk får både nya svenskar och etablerade svenskar möjlighet till nya kunskaper och nya perspektiv i vardagen. För nya svenskar är ett utökat nätverk av etablerade ett sätt att öka chanserna till arbete.	**Nya:** • Har en kompis som är etablerad svensk • Har fler etablerade svenskar i sitt sociala kontaktnät **Etablerade:** • Har en kompis som kommit som ny till Sverige • Lärt känna fler människor med en annan bakgrund	**Nya:** • Förbättra psykiska hälsa • Ökade möjligheter till arbete • Ökad social trygghet **Etablerade:** • Förbättra psykiska hälsa • Ökad social trygghet

Mål	Problembeskrivning	Indikatorer	
		Nya	Etablerade
DELAKTIGHET	Personer som inte är födda i Sverige deltar i lägre utsträckning än inrikesfödda i t ex föreningslivet, arbetslivet och i allmänna val. Avsaknad av kunskap om egna möjligheter och rättigheter är en faktor, men också majoritetssamhällets okunskap och bristande förståelse för t ex kulturella skillnader och olika livssituationer.	• Har låg eller begränsad kunskap om hur det svenska samhället och hur det fungerar • Känner sig inte som en del av det svenska samhället	• Har låg eller begränsad kunskap om hur det kan upplevas att komma nya till Sverige och att bygga upp ett liv här • Har låg eller begränsad kunskap om andra kulturer

Kompisprogrammets bidrag	Förändring/effekt	
	Kort sikt (6-12 månader)	Lång sikt (>3 år)
DELAKTIGHET En viktig del i byggandet av ett demokratiskt samhälle är alla människors delaktighet. Deltagare i Kompis Sveriges verksamhet får ökad kunskap och förståelse för andra människor och vårt gemensamma samhälle. Det ger en ökad känsla av tillhörighet och möjlighet till delaktighet.	**Nya:** • Har god kunskap om det svenska samhället och hur det fungerar • Känner sig som en del av det svenska samhället **Etablerade:** • Har god kunskap om hur det är att komma ny till Sverige och att bygga upp ett liv här • Har god kunskap om andra kulturer	**Nya:** • Ökat deltagande i samhällslivet • Ökat deltagande i allmänna val och andra demokratiska processer **Etablerade:** • Mer inkluderande synsätt och beteende • Ökad empatisk förmåga

Mål	Problembeskrivning	Indikatorer	
		Nya	Etablerade
TILLIT	Tillit mellan människor är avgörande för sammanhållningen i samhället. Om tilliten brister ersätts den med misstänksamhet och misstroende mot andra. Detta försvårar ett fungerande samhälle såväl socialt som ekonomiskt.	• Känner sig obekväm/osäker i umgänget med etablerade svenskar • Känner inte gemenskap med etablerade svenskar	• Känner sig obekväm/osäker i umgänget med nya svenskar • Känner inte gemenskap med nya svenskar

Kompisprogrammets bidrag	Förändring/effekt	
	Kort sikt (6-12 månader)	Lång sikt (>3 år)
Misstro och fördomar beror ofta på okunskap och avsaknad av egna erfarenheter av människor man inte annars träffar. Deltagandet i Kompis Sveriges verksamhet ökar tilliten mellan människor genom ökad kunskap om andra och byggandet av ömsesidiga relationer.	**Nya:** • Känner sig bekväm/trygg i umgänget med etablerade svenskar • Känner gemenskap med etablerade svenskar **Etablerade:** • Känner sig bekväm/trygg i umgänget med nya svenskar • Känner gemenskap med nya svenskar	**Nya:** • Ökad tillit till andra människor • Ökad tillit till samhällets institutioner • Ökad känsla av tillhörighet **Etablerade:** • Ökad tillit till andra människor • Minskad risk för fördomar och diskriminerande beteende

TILLIT

Kompis Sveriges bidrag till FNs globala mål för hållbar utveckling

Att ha en kompis, ett socialt kontaktnät och att tillhöra ett sammanhang har positiva effekter på både psykisk och fysisk hälsa.

Forskning visar att tilliten i lokalsamhället påverkas positivt av att människor med olika bakgrund möts och lär känna varandra.

Genom att få en svensktalande kompis ges möjligheter att öva svenska i vardagen som ett stöd och komplement till mer formell språkutbildning.

När människor med olika bakgrund möts ökar kunskapen om och förståelsen för varandra. Det bidrar till fredliga och inkluderande samhällen.

Språk och nätverk är viktiga faktorer för att kunna delta i samhället på lika villkor. Att bryta ojämlikhet förutsätter också ett aktivt arbete med inkludering.

Kompis Sverige samarbetar med såväl privat som offentlig sektor och övriga civilsamhället för att hitta lösningar på samhällsutmaningar.

Hur mäter vi effekten?

Kompis Sverige följer deltagarna i Kompisprogrammet under sex månader. Därefter skickas en utvärdering till alla deltagare. Utvärderingen bygger på självskattning som metod. För varje mål definieras ett antal indikatorer som anger individens upplevda förändring i beteende/attityd. Indikatorerna omvandlas sedan till frågor/påståenden där deltagarnas svar ligger till grund för att utvärdera om och i vilken utsträckning deltagandet har bidragit till utveckling mot dessa mål.

Självskattning innebär alltid en subjektiv bedömning, men genom att frågorna har tagits fram genom en analys av utgångsläge och förväntad effekt av Kompisprogrammet samt att flera olika frågor används som indikatorer för varje mål så bidrar de sammantaget till att ge en god bild av i vilken utsträckning Kompisprogrammet bidrar till individens utveckling. Det är även så att individens egna upplevelse måste anses vara högst relevant, inte minst när det gäller området social integration. Att känna tillit, trygghet eller förståelse är alla subjektiva känslor som spelar stor roll för den enskilde.

Deltagarna ombeds svara på sin upplevda utveckling som en följd av deltagandet i Kompisprogrammet för att på så sätt försöka förmå dem att exkludera andra faktorer som bidragit inom samma område. För varje indikator får deltagarna fyra alternativ för att skatta i vilken utsträckning Kompisprogrammet bidragit till deras utveckling inom området. Alternativen på de flesta frågor är "Ja, mycket", "Ja, lite", "Nej" och "Vet ej". Vi inser att det kan vara svårt att tänka bort andra faktorer som bidragit till ens utveckling, men tror att det ändå kan bidra till svar som ligger närmare det specifika bidrag som Kompisprogrammet givit.

Är effekten enbart vår förtjänst?

Det korta svaret är: Nej. Vi kan omöjligen ta på oss hela äran för den positiva utveckling, i till exempel språkutvecklingen hos en deltagare som är ny i Sverige, som sker under tiden för Kompisprogrammet. En individs liv och utveckling påverkas av en stor mängd faktorer där det är mycket svårt att med säkerhet säga exakt i vilken omfattning en enskild insats har bidragit.

Däremot går det att göra välgrundade antaganden om att vissa insatser bidrar till en individs utveckling. Det är till exempel rimligt att anta att den som håller på att lära sig ett språk och har någon som behärskar språket att prata med har nytta av det. Det finns forskning som visar på betydelsen av nätverk och att tilliten mellan människor med olika bakgrund stärks av möten i vardagen, även om det är svårt att säga exakt i vilken utsträckning, i synnerhet på individnivå. Till detta kommer vår egen kunskap och erfarenhet från ett mycket stort antal samtal och intervjuer med deltagare under årens lopp samt inte minst från våra resultatmätningar.

Utfall

I detta avsnitt redovisar vi på vilket sätt Kompisprogrammet bidrar till deltagarnas utveckling inom vart och ett av Kompis Sverige kvalitativa mål. Resultatet är en sammanvägning av svaren på ett flertal indikatorer inom vardera område och under varje resultat beskriver vi mer vilka dessa indikatorer eller frågor är.

Svaren kommer från deltagare som haft kontakt med sin kompis i sex månader och svarat på utvärderingen under 2021. Svaren består därför av personer som matchats under andra halvan av 2020 och första halvan av 2021. 236 nya svenskar och 278 etablerade svenskar har svarat och dessa utgör ett representativt urval av de matchade under tidsperioden.

Mål	Resultat efter 6 månader	
	Nya svenskar	Etablerade svenskar

SPRÅK

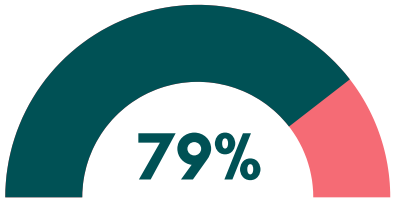

har utvecklat sin svenska genom sitt deltagande

Av förklarliga skäl mäts resultaten inom detta område endast för nya svenskar. De indikatorer som ligger till grund för resultatet är dels i vilken mån deltagarna upplever att de förbättrat sin svenska, dels om de känner att de pratar mer svenska i vardagen och inte minst om de känner sig tryggare att prata svenska med personer de inte känner. Det sistnämnda är en viktig pusselbit för att fortsätta utveckla sin språk i vardagssituationer. Runt 40% anger att deltagandet bidragit mycket till deras språkutveckling.

I ett försök att även få en objektiv bedömning frågar vi även de etablerade svenskarna om de upplever att deras kompis har utvecklat sin förmåga att prata och uttrycka sig på svenska. Här är andelen som svarar ja något lägre då nästan 30% svarar "Vet ej", vilket troligen hänger ihop med att det kan vara svårt för en lekman att bedöma någons språkutveckling under sex månader. Likväl tror vi att etablerade svenskars uppfattning om nya svenskars språkfärdigheter är relevant då det kan påverka bemötandet.

"Min kompis alltid uppmuntrar mig att prata svenska och att umgås med andra. Nu vågar jag att prata svenska och ställa frågor så det blev lättare att kommunicera med andra."
Man, 57 år, Täby

"Hon är den bästa som har hänt i mitt liv när det gäller att kunna prata och förstå svenska. Jag har fått mycket mer självförtroende att våga ta kontakt med svenskar."
Kvinna, 64 år, Malmö

Mål	Resultat efter 6 månader	
	Nya svenskar	Etablerade svenskar

NÄTVERK

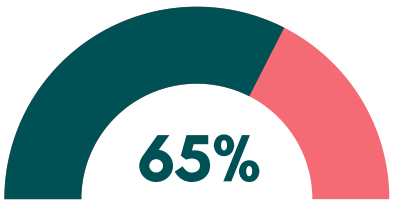

har breddat sitt sociala nätverk genom att etablera en varaktig kompisrelation och har lärt känna fler etablerade svenskar genom sin kompis

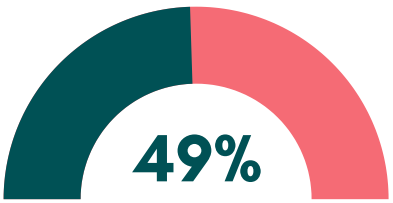

har breddat sitt sociala nätverk genom att etablera en varaktig kompisrelation och har lärt känna fler nya svenskar genom sin kompis

Kompis Sveriges ambition är att skapa varaktiga vänskapsrelationer mellan de vi matchar, men också att deltagarna ska bredda såväl sina egna som sin omgivnings nätverk. Om fler personer inkluderas i kompisparens umgänge skapas ytterligare möten som likt ringar på vattnet sprider effekten till fler.

Måttet för målet Nätverk baseras därför dels på i vilken utsträckning de matchade anger att de kommer fortsätta ha kontakt med varandra efter sex månader och dels på om deltagaren genom sin kompis lärt känna fler personer från den andra målgruppen. Genom åren har resultaten på denna fråga alltid skiljt sig mellan nya och etablerade svenskar. Fler nya svenskar uppger att de utökat sitt nätverk av etablerade svenskar än vice versa. En tänkbar förklaring är att etablerade svenskar redan har ett större nätverk att inkludera sin kompis i och kanske inte heller upplever samma behov av att utöka sitt nätverk. Det kan även finnas skillnader i hur man tolkar och definierar "lärt känna fler". Eftersom 2021 till stor del präglats av coronapandemin har det varit svårare att få till fysiska möten. Det har sannolikt också en bidragit till att det varit svårare att umgås och lära känna fler personer i kompisen nätverk.

Baserat på svaren kring det utökade nätverket kan vi även kvantifiera nätverkseffekten av Kompisprogrammet. Även om vi inte frågar om det exakta antalet nya kontakter som skapats så får deltagarna ange om de lärt känna "en ytterligare person" eller "flera ytterligare personer". Utifrån de svaren kan vi dra slutsatsen att Kompisprogrammet, utöver de direkta matchningarna, bidragit till att ytterligare över 1000 personer lärt känna nya personer med en annan bakgrund än den egna.

”Hon är en fantastisk person som inspirerar mig mycket. Vi har blivit nära vänner och min son har blivit kompis med hennes yngsta son”
Kvinna, 41 år, Stockholm

”Jag har lärt känna en jättetrevlig kvinna och hennes familj, vi har roligt när vi pratar och skrattar mycket.”
Kvinna, 57 år, Haparande

Mål	Resultat efter 6 månader	
	Nya svenskar	Etablerade svenskar

DELAKTIGHET

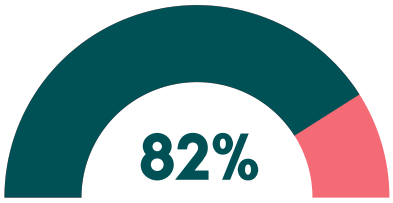

har ökat sin förståelse för, och känner sig mer som en del av, det svenska samhället

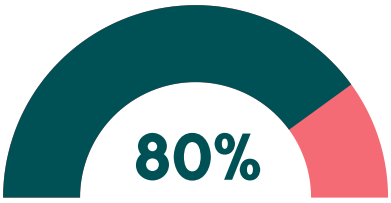

har ökat sin förståelse för andra kulturer och för hur det är att bygga upp ett nytt liv i Sverige

För nya svenskar frågar vi i vilken utsträckning de har fått en bättre förståelse för det svenska samhället samt om de känner sig mer som en del av det svenska samhället tack vare sitt deltagande i Kompisprogrammet. Den samhällsorientering som erbjuds nyanlända kan omöjligen mäta sig med att uppleva samhället tillsammans med någon som man kan fråga och diskutera olika samhällsfenomen med. Vi ser också att en tredjedel av alla svarande uppger att de genom sitt deltagande fått mycket bättre förståelse för det svenska samhället.

Väldigt få etablerade svenskar har egna erfarenheter av att bygga upp ett liv i ett främmande land med en helt annan kultur än den egna. För många ger deltagandet därför en ökad förståelse för de utmaningar som finns för att kunna etablera sig i Sverige, t ex genom ökad inblick i mottagandet och etableringsprocessen samt i kontakten med myndigheter. Dessutom ökar den kulturella förståelsen när man får möjligheten att umgås med någon som kan beskriva och förklara innebörden av olika kulturella fenomen. Det är rimligt att anta att etablerade svenskar som anmäler sig till Kompisprogrammet har ett större intresse för andra kulturer och därmed också sannolikt mer kunskap än genomsnittet. Trots detta uppger en stor andel att deras förståelse har ökat.

Mål	Resultat efter 6 månader	
	Nya svenskar	Etablerade svenskar
TILLIT	78% känner större gemenskap och är mer bekväma att umgås med etablerade svenskar	63% känner större gemenskap och är mer bekväma att umgås med nya svenskar

Som indikatorer för målet Tillit frågar vi deltagarna om de känner sig mer bekväma att umgås med personer ur den andra målgruppen än innan de matchades. Enligt den så kallade kontakthypotesen bidrar mellanmänskliga kontakter och byggandet av relationer till att stärka tilliten mellan grupper av människor.

Ur ett samhällsperspektiv är gemenskap och tillit centralt. Detta gäller inte minst i Sverige som brukar beskrivas som ett högtillitssamhälle. Mycket i vår vardag förutsätter en grundläggande tillit såväl mellan människor som mellan människor och samhällets institutioner. En ökad känsla av gemenskap med andra människor kan därför fungera som indikator på en generellt högre tillit till det gemensamma samhället.

Resultaten för etablerade svenskar blir något lägre än för nya svenskar inom detta område, vilket förklaras av en lägre grad av upplevd förändring i hur bekväm man är att umgås med personer från den andra målgruppen. Etablerade svenskar som anmäler sig för att frivilligt matchas ihop med en person som är ny i Sverige känner sig sannolikt inte särskilt obekväma att umgås med nya svenskar från början, vilket gör att den förändringen också kan antas bli något mindre. När det kommer till ökad känsla av gemenskap är dock siffran densamma för båda målgrupperna där 75% anger att de känner större gemenskap efter deltagandet. Detta kan i sin tur sannolikt förklaras av att gemenskap till grupper byggs genom relationer till individer i den gruppen, något båda målgrupperna delvis saknar innan sitt deltagande.

Resurser

För oss på Kompis Sverige har ett klokt och effektivt nyttjande av resurser alltid varit viktigt. Vi vill åstadkomma största möjliga positiva förändring med de resurser vi har tillgängliga.

De huvudsakliga kostnaderna för Kompisprogrammet består av personalkostnader, kontor, IT-system och kostnader för löpande utveckling av detta samt kommunikationsinsatser.

Totala verksamhetskostnader:
5 500 000 SEK

Fördelning av finansering:

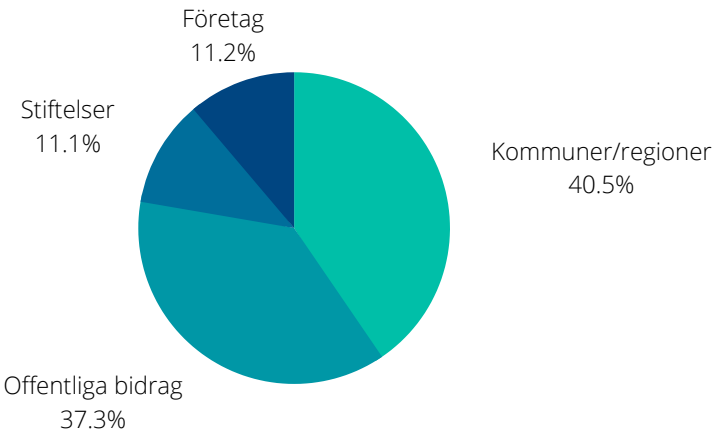

Kostnad Kompisprogrammet:
3 400 000 SEK

Fördelning av finansering:

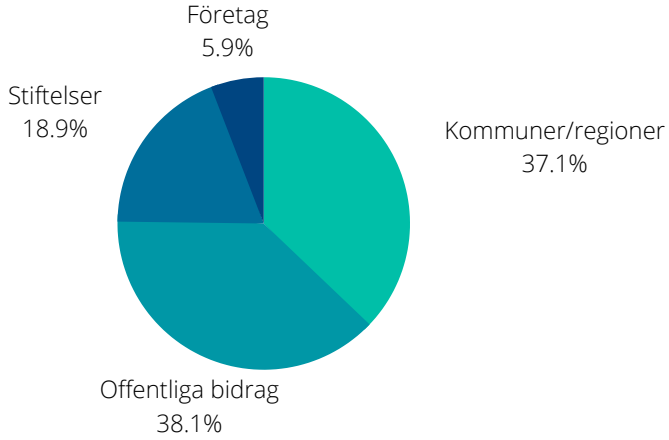

Tack vare vårt tydliga fokus på effektiviseringar av programmet genom digitalisering och automatisering har vi de senaste två åren mångdubblat vår räckvidd med samma resurser som tidigare år. Denna utveckling har gjorts med bibehållen kvalitet i Kompisprogrammet.

Kompisprogrammet syftar till att skapa varaktiga vänskapsrelationer, vilket innebär att matchningar där kompisparen har regelbunden kontakt under minst sex månader är att betrakta som lyckade matchningar. Baserat på vår resultatmätning kan vi se att vi under 2021 skapade ca 1000 lyckade matchningar (2000 deltagare). Det innebär att kostnaden för en lyckad matchning är ca 3400 kr. Är det mycket eller lite? Frågan är närmast filosofisk. Hur mycket är vänskap värt? För individen, eller för samhället? Den årliga kostnaden för en person i utanförskap har, av forskaren Ingvar Nilsson, uppskattats till ca 500 000 kr. Den direkta samhällsekonomiska vinsten av en person som går från försörjningsstöd till arbete är ca 300 000 kr/år. Oavsett vilket av dessa mått man använder så är det uppenbart att, även om endast ett fåtal av alla som matchas genom sitt deltagande snabbare kommer i arbete eller bryter ett utanförskap, så blir de samhällsekonomiska vinsterna stora.

Att jämföra olika insatsers resurseffektivitet är svårt eftersom ytterst få insatser har exakt samma syfte eller mäter samma saker. Men om man trots detta jämför kostnaderna för ett lyckat genomfört Kompisprogram med t ex ett mentorprogram där nya svenskar får en etablerad svensk som mentor så är kostnaden för ett sådant program ca 3-10 gånger högre utifrån de uppgifter vi kunnat hitta. Beroende på vad man vill uppnå kan olika insatser vara motiverade, men vi ser få exempel på integrationsfrämjande insatser som utgår från jämlika och ömsesidiga möten som har samma räckvidd och effekt som Kompisprogrammet.

Lärdomar och vägen framåt

Kompis Sveriges främst källa till utveckling är den dagliga kontakten med våra deltagare. Detta i kombination med stor nyfikenhet, engagemang och innovationskultur har inte bara tagit oss genom utmaningarna som coronapandemin skapat, det har även gjort att vi är bättre rustade för framtiden än någonsin.

Vårt tydliga fokus på Kompis-programmet har medfört att vi idag vet mycket mer om när, hur och var våra resurser gör störst nytta. Det fortsatta arbete handlar till stor del om att fortsätta skapa förutsättningar för att Kompis-programmet ska vara tillgängligt för fler. Under 2021 lanserades även Kompiskartan som på ett enkelt sätt visar hur många som matchats och hur många nya svenskar i varje kommun och län som väntar på en kompis.

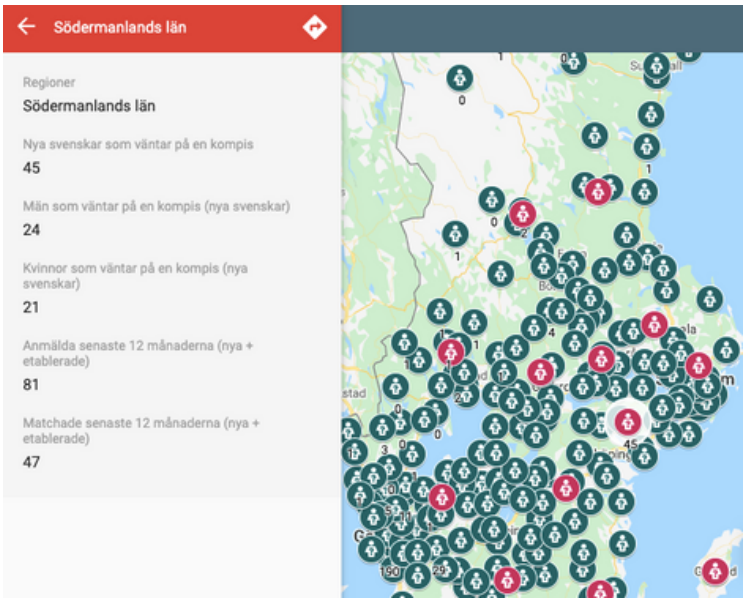

En av de viktigaste lärdomarna under året har varit vikten av tidiga avstämningar och stöd. I det arbetet har vi utvecklat ett tydligt och till stora delar automatiserat system för denna uppföljning. Vi har för avsikt att fortsätta utveckla denna del av verksamheten både när det gäller tekniska lösningar samt arbetssätt och processer internt. För 2022 hoppas vi också kunna komma igång med våra sociala gruppaktiviteter då vi vet att kompispar som även deltar i dessa aktiviteter generellt har en ännu starkare utveckling mot de kvalitativa målen.

Extern forskning ska visa Kompisprogrammets effekt

Som tidigare nämnts så är en av utmaningarna kring effektmätning att isolera en specifik insats för att utvärdera effekt bland andra faktorer. För att kunna göra det krävs att man kan jämföra utfall för en grupp människor som deltagit med en grupp människor som inte gjort det, men som i övrigt i allt väsentligt liknar varandra. Att göra detta är mycket resurskrävande och något som väldigt få organisationer har möjlighet att göra. Vi är därför både glada och stolta att Kompis Sverige valts ut för genomförandet av ett forskningsprojekt baserat på den nobelprisbelönade metoden "randomized control trial". Genom forskarnätverket "The Abdul Latif Jameel Poverty Action Lab" (J-PAL) och affilierade forskare vid Handelshögskolan i Stockholm kommer Kompisprogrammet under 2022 att utvärderas inom ramen för satsningen "European Social Inclusion Initiative" där målsättningen är att ta fram policypåverkande forskning kring social inkludering i Europa. Resultaten från denna forskning kommer att, på vetenskaplig grund, visa Kompisprogrammets specifika effekt för deltagarna. Vår förhoppning är förstås att detta ännu tydligare ska visa värdet av vårt arbete och möjliggöra vår fortsatta expansion.

TACK

Vi vill avslutningsvis rikta ett varmt tack till alla samarbetspartners och finansiärer som möjliggjort vårt arbete med Kompisprogrammet under 2021. Genom ert engagemang och stöd har ni bidragit till många nya vänskaper och till ett mer inkluderande samhälle

Kompis Sverige

© Kompis Sverige 2022
www.kompissverige.se